

Omgangs - gedragsprotocol

OBS De Klokkebei

Inhoud

Inleiding

1. Omgangs- gedragsprotocol Kanjers van de Klokkebei

- 1.1 Plagen of pesten?
- 1.2 De kanjerafspraken
- 1.3 Het kwaad moet worden bestreden
- 1.4 Preventie

2. Wat mogen ouders verwachten van leerkrachten?

- 2.1 Voorbeeldgedrag
- 2.2 Aanpak
- 2.3 Wat verwachten we van jullie als ouder?
- 2.4 In de praktijk

Inleiding

De Klokkebei streeft ernaar dat alle leerlingen zich vrij en veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Dit protocol is opgesteld om proactief te kunnen anticiperen op allerlei situaties die te maken hebben met veiligheid op school. Het zorgt voor duidelijke kaders en regels, waaraan iedereen zich dient te houden. De wijze waarop leerkrachten met leerlingen omgaan, hoe leerlingen onderling met elkaar omgaan, de omgang tussen leerkrachten onderling en het omgaan van leerkrachten met ouders bepaalt mede de cultuur en sfeer op school. Wij willen met dit protocol leerkrachten, ouders en kinderen houvast bieden en richtlijnen geven bij het voorkomen van - en oplossen van ongewenst gedrag zodat veiligheid en vrijheid gewaarborgd blijven. Samen met de Kanjermethode vormt dit stuk de basis van waaruit we als school met alle betrokkenen handelen.

Sinds schooljaar 2016/2017 is Kanjer een onderdeel van ons lesprogramma. Dit omdat wij van mening zijn dat deze methode aansluit op onze visie.

Als school vinden wij het belangrijk dat de kinderen na 8 jaar Klokkebei een rugzak vol bagage hebben.

Uit onze schoolgids:

De Klokkebei kenmerkt zich door • dichtbij het kind te staan in proces en product • structurele momenten van verrijkgroepen, compacten en verrijken, plusklas, enz. • werken in vrijheid en gebondenheid

Wat hebben de kinderen als bagage na 8 jaar Klokkebei? • Zij hebben optimaal gebruik kunnen maken van hun verschillende competenties en talenten. • Zij hebben geleerd om initiatief te nemen en zijn in staat gesteld om een open onderzoekende houding te ontwikkelen. • Zij hebben hun kennis en vaardigheden optimaal ontwikkeld. • Zij zijn sociaal- emotioneel evenwichtig en voelen zich veilig op school. • Zij hebben geleerd zich te houden aan regels en structuur, ze voelen zich betrokken bij anderen en kunnen zich inleven in andere personen en situaties. • Zij hebben geleerd om zorg te dragen voor zichzelf en elkaar en uit te komen voor hun eigen mening, daarbij rekening houdend met de geldende normen en waarden.

Om ongewenst gedrag te voorkomen proberen wij op school, door ons dagelijks handelen een omgeving te scheppen waarin kinderen zich prettig en veilig voelen. We proberen dit te bereiken door het creëren van een positief schoolklimaat, waarin veiligheid en gelijkwaardigheid centraal staan.

Onder ongewenst gedrag verstaan wij:

Verbaal: vernederen, schelden, bedreigen, belachelijk maken, bijnamen geven, roddelen, briefjes rondsturen, bedreigen op internet, buitensluiten.

Fysiek: schoppen, knijpen, slaan, spugen, krabben, bijten, trekken, laten struikelen.

Materieel: stelen, onderkladden, verstoppen van kleding en/of spullen, spullen kapotmaken van een medeleerling of van school, fietsbanden lekprikken.

1. Omgangs-gedragprotocol Kanjers van De Klokkebei

1.1 Plagen of pesten?

Wanneer is er nu sprake van plagen en wanneer is er sprake van pestgedrag? Het is belangrijk om het verschil duidelijk te hebben, ook voor de kinderen zelf. Het meest eenvoudige onderscheid is dit:

Plagen: gebeurt in het zicht van de leerkrachten.

Pesten: gebeurt achter de rug van leerkrachten.

Daarom weet een leerkracht zelden uit zichzelf wat er zich precies afspeelt tussen de kinderen onderling. De leerkracht moet hierover worden geïnformeerd door de leerlingen zelf.

Definitie van pesten: Een kind wordt gepest wanneer het herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychologisch, direct of via internet of mobiel) die op hem of haar zijn gericht, en waarbij de macht ongelijk is verdeeld.

Ons uitgangspunt is dat in de meeste gevallen een kind wat zich gepest voelt, de 'pester' niet de bedoeling heeft de ander pijn te doen. Wanneer de gevolgen voor de gepeste duidelijk worden gemaakt aan de pester, zijn de meeste kinderen bereid hiermee te stoppen. En als dat niet voldoende is, dan wordt duidelijk gemaakt wat de sociale gevolgen voor de pester zelf zullen zijn (cruciaal in het ontstaan en het in stand houden van pesten zijn de reacties van leeftijdsgenoten op de pester. Zolang deze het pesten blijven aanmoedigen, is het voor de pester moeilijker om hiermee te stoppen.

Heerst er in een klas een mentaliteit van respect en vertrouwen, dan zal er minder gepest worden dan wanneer er een onveilige sfeer heerst, waarin kinderen zich moeten bewijzen en bezig zijn met hun status in de groep). Pesten gebeurt per definitie achter de rug van degene die kan ingrijpen, zoals een vader/moeder, leerkracht. Dat betekent dat er goed moet worden samengewerkt tussen school en ouders enerzijds en dat kinderen moet worden geleerd hoe zij kunnen aangeven dat zij zich gepest voelen, of merken dat er in hun omgeving wordt gepest.

1.2 De Kanjerafspraken

De Klokkebei streeft een positieve, opbouwende sfeer na en doet dat binnen de kaders van de wet enerzijds en binnen het kader van de Kanjerafspraken anderzijds.

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- We werken samen
- We hebben plezier
- We doen mee

Bij de Kanjertraining horen ook petten die staan voor het gedrag dat de kinderen vertonen. Het is de bedoeling dat kinderen zich bewust worden van hun eigen gedrag en dat ze voor bepaald gedrag kunnen kiezen.

- **Witte pet/ Tijger**

De tijger is een kanjer. Hij/zij is tevreden met zichzelf, komt voor zichzelf op en voor anderen. Maar weet ook wanneer het tijd is om weg te lopen.

- **Rode pet/ Aap**

Neemt niemand serieus ook zichzelf niet, hij/zij lacht overal om. Het is een meeloper en hij/zij versterkt hierdoor het gedrag van de vogel.

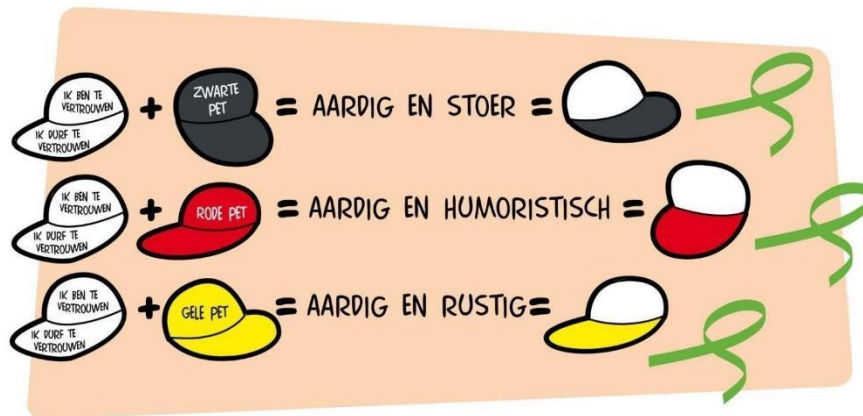
- **Gele pet/ Konijn**

Heeft een negatief zelfbeeld en komt niet voor zichzelf op of voor anderen. Loopt liever snel (bang) weg.

- **Zwarte pet/ Vogel**

Vindt zichzelf geweldig en anderen helemaal niks. En laat dat aan andere kinderen voelen. Alle anderen deugen niet en hij/zij bepaalt zelf wel wat hij doet. Hij/zij pest andere kinderen.

Met behulp van de Kanjertraining willen wij bereiken dat alle kinderen zich gaan gedragen als een witte pet. Elk met zijn eigen karakter als basis.

De Klokkebei zet middels de Kanjerlessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Binnen dat kader speelt niemand de baas, hebben we plezier met elkaar, en ben je of blijf je niet zielig. Duidelijk wordt gesteld dat de leerlingen ten opzichte van elkaar niet de baas zijn. De leerkracht daarentegen is op school "de baas/ het gezag" en de ouders zijn dat thuis.

Als een conflict zich tussen kinderen afspeelt dan zal de school kiezen voor een oplossingsgerichte aanpak. Dat wil zeggen: de school zoekt een oplossing die alle partijen (zo veel mogelijk) recht doet, en borgt gemaakte afspraken door verslaglegging in het leerlingvolgsysteem.

1.3 Het kwaad moet worden bestreden

Veel ouders verlangen van de school dat “het kwaad” (= de pester) moet worden bestreden, en dat “het goede” moet worden beschermd. De school kiest er echter niet voor om kinderen te beoordelen als behorend bij “kwaad of goed”. Ieder mens maakt weleens fouten. De weg van de mens, en die van het kind in het bijzonder, gaat met vallen en opstaan. Kinderen hebben het recht daarin te worden begeleid en te worden opgevoed. Ouders hebben die opvoedingsplicht evenals leerkrachten. De school gaat met kinderen (en ouders) in gesprek over gedrag en gevolgen van gedrag. Het is belangrijk dat de kinderen weten: jij hoeft je niet onveilig te voelen door het gedrag van de ander, en die ander hoeft zich niet onveilig te voelen door jouw gedrag.

Kortom: je gedraagt je.

Deze anderen zijn:

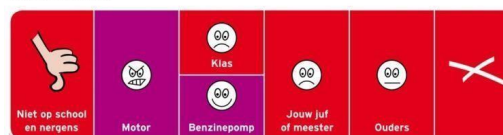
1. Jouw klasgenoten en andere leerlingen op school;
2. De leerkrachten, de directie, de ouders van andere kinderen en de overblijfvrijwilligers;
3. Jouw ouders, die trots op je kunnen zijn. Omdat jij iemand bent die is te vertrouwen. Als je iets vertelt, dan vertel je het hele verhaal en niet toevallig het belangrijkste stukje even niet;
4. Mensen die op eenzelfde manier doen als jij, maar ook mensen die anders doen dan jij.

De Klokkebei neemt het overzicht van de smileys als uitgangspunt: “Het is prima dat jouw vrienden het leuk vinden wat jij bedenkt en doet, maar als de rest van de klas dat niet leuk vindt, evenals de leerkrachten, (en jouw ouders, als die erachter komen) dan gaan we dat niet doen op school.” Je blijft fatsoenlijk en je laat je niet bepalen door je uitdager(s): “Geef geen benzine aan vervelend lopende motortjes.” Mocht een leerling zich niet willen houden aan de eenvoudige afspraken zoals weergegeven in de smileys, dan wordt dat met de ouders van het betreffende kind besproken. In dit gesprek wordt ervan uitgegaan dat de ouders met de school willen meedenken om een oplossing te zoeken die goed is voor het eigen kind, andere kinderen, de leerkracht, de school en de buurt.

Dit doen we wel

Dit doen we niet

1.4 Preventie

Met behulp van de Kanjerlessen doet de school aan preventie.

Kernpunten in de aanpak:

1. De Kanjerafspraken.
2. Denk goed over jezelf en de ander.
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander, bij voorkeur met je ouders of leerkracht.
4. Denk oplossingsgericht.
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met tips en tops die je krijgt.
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil.
 - 6a. Is er sprake van onvermogen, dan mag deze leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. Deze leerling heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor.
 - 6b. Is er sprake van onwil, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving. Die rek is eruit. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overal rekening mee moet houden, en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook “de eigen gang” mag gaan.
7. Hulp in de vorm van een maatje/ buddy/ tutor (bemiddeling)
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan.

Wat mogen ouders verwachten van de leerkrachten?

2.1 Voorbeeldgedrag

U mag verwachten dat de leerkrachten van de school respectvol omgaan met uw kind en met u als ouder. U mag verwachten dat de leerkrachten onderling respectvol met elkaar omgaan. Zij zijn zich bewust van het gezegde: “Een goed voorbeeld doet goed volgen.”

U mag verwachten dat de leerkrachten twee gedragstalen spreken. De ene gedragstaal is straatcultuur (= directief: duidelijk, helder en grensstellend), de andere gedragstaal sluit aan op wederzijds respect (richt zich op het geven van inzicht). Het voorbeeldgedrag van de leerkracht nodigt kinderen uit om over te stappen naar de wereld van wederzijds respect.

Doet zich een probleem voor op school, dan mag u van de leerkrachten verwachten dat zij daarmee oplossingsgericht aan de slag gaan. Zeurgerichte of wraak- en haatgerichte reacties vinden geen voedingsbodem bij de leerkrachten en directie. De leerkrachten hebben u nodig om tot een goede oplossing te komen, die goed is voor uw kind, maar ook voor de andere kinderen, hun ouders, de leerkracht, de school en de buurt.

Er is als het ware een voortdurende strijd tussen de mentaliteit van de straatcultuur en de cultuur van wederzijds respect. Feitelijk gaat het om de vraag die al duizenden jaren bestaat of geweld loont of niet. Aan de kant van de straatcultuur heb je de opvatting: “The winner takes it all.” Ben jij de sterkste, dan kun jij bepalen wat een ander moet doen. In het midden, tussen de straatcultuur en de cultuur van wederzijds respect, plaatsen we de opvatting “oog om oog, tand om tand.” In deze opvatting loont geweld niet, omdat je met gelijke munt wordt terugbetaald. Bij de cultuur van wederzijds respect heb je de opvatting: “van de meeste tegenslag in het leven kun je leren.” Zoek elkaars geluk.

Doe elkaar recht. Ik voel mij goed als we een oplossing hebben gevonden waarbij jij je ook goed voelt. Doe aardig en welgemanierd. In deze opvatting wordt geweld zinloos.

2.2 Aanpak

Het rollenspel

De Kanjertraining richt zich op meer dan pesten alleen. Kinderen leren om te gaan met vervelend gedrag van een ander. Kinderen die zich misdragen worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid en hun verlangen het goede te doen. De meeste kinderen bedoelen het goed, maar zo komt het dan niet over. Daarin wijkt een kind niet af van veel volwassenen. Als zo iets zich voordoet, dan is het goed dat het kind wordt gecorrigeerd. Omdat leerkrachten (en ouders) niet alles zien, is het van belang dat kinderen zelf ook enige zelfredzaamheid vertonen. Kinderen kunnen best aan elkaar vertellen dat ze last hebben van bepaald gedrag. Omdat kinderen, op een enkeling na, niet vervelend willen doen, zijn op dit niveau de meeste problemen op te lossen.

In de Kanjertraining wordt expliciet geoefend in rollenspelen hoe je kunt reageren op vervelend gedrag. Dit gebeurt met gedragsrollen met behulp van verschillende petten. Kinderen leren recht op te staan, de ander aan te kijken en te zeggen: "Ik vind dit vervelend, wil je ermee stoppen?" Vervolgens lopen ze naar een andere leerling die ze kunnen vertrouwen (een "maatje", een "buddy"). Daar gaat de leerling niet zeuren, maar gaat samen met de buddy/ het maatje iets anders doen. Als het op deze manier niet oplost, dan gaat de leerling samen met zijn maatje naar de juf of meester. Tijdens dit rollenspel hebben medeklasgenoten de neiging om te giechelen om het grensoverschrijdend gedrag van de uitdager. Aan deze leerlingen wordt duidelijk gemaakt dat dit giechelgedrag het pestgedrag van de uitdager versterkt. Ze geven als het ware "benzine" aan een vervelend lopend motortje. De leerlingen leren geen voeding (benzine) meer te geven aan vervelend gedrag. Zo oefent niet alleen de gepeste, maar ook de omstander.

Gedragstips voor ouders

Een extra moeilijkheid doet zich voor als ouders van de "niet-pest" van mening zijn dat hun kinderen slachtoffer zijn van de "dader". Ouders uiten hun ongenoegen op Facebook, op het schoolplein enz. over de dader en eisen dat de school de vermeende slechterik van school verwijdt. Het vraagt uitzonderlijk veel talent van de school in de communicatie met ouders om deze vorm van samenspanning te pareren. Het vergt een specifieke aanpak.

Op welke manier corrigeert de leerkracht op school?

De leerkracht gaat ervan uit dat mensen, dus ook kinderen, elkaar niet dwars willen zitten. Kinderen hebben niet de bedoeling om vervelend te doen. In een conflict wordt daarom gevraagd naar bedoelingen van het kind. "Is het jouw bedoeling om mij zo boos te maken? Is het niet jouw bedoeling? Doe dan anders. Is het wel jouw bedoeling, dan doe je het goed, maar dan heb je nu een probleem, want ik sta niet toe dat jij verder gaat op deze manier."

De leerkrachten volgen hierbij zoveel mogelijk de stappen die beschreven staan in het Stappenplan grensoverschrijdend gedrag.

Aanvullend: school en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Ook ouders hebben dus de verantwoordelijkheid om een pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen: het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders andermans kind een lesje gaan leren, met het doel de problemen voor het eigen kind op te lossen. Bij problemen van pesten of agressie zullen de leerkrachten, directie en ouders hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met elkaar, met het doel een goede oplossing te vinden die ook in de toekomst houdbaar is.

Voorbeeldgedrag van leerkrachten en ouders is van groot belang. Er zal minder worden gepest als duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar (fatsoensnormen), waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met verbaal of fysiek geweld worden opgelost. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Alle betrokkenen nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen.

2.3 Wat verwachten we van jullie als ouder?

Het oplossen van conflicten tussen kinderen is zelden een probleem, als op basis van het voorgaande met elkaar wordt overlegd.

Van de ouders wordt verwacht dat zij zich aan de volgende vuistregels houden:

Wij verwachten dat u andere ouders en kinderen respectvol benadert.

U spreekt in positieve zin over andermans opvoeding en andermans kind.

Dat doet de school ook over u en uw kind. Kunt u dat niet, dan houdt u uw mond. Meent u toch het recht te hebben kwaad te spreken op basis van vermeend onrecht dat u is aangedaan, dan bent u waarschijnlijk de oorzaak van alle emotionele opwinding.

Als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind, of het welzijn van andermans kind, dan overlegt u met de school.

Uitgangspunt daarbij is dat u in gesprek gaat met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor u en uw kind, maar ook goed is voor de andere kinderen. De school is hierin uw medestander.

Als ouder kent u het verschil tussen overleg waarin zorg wordt gedeeld/ een oplossing wordt gezocht, en kwaadsprekerij.

U onthoudt zich van kwaadsprekerijen op internet of via WhatsApp

2.4 In de praktijk.

Kinderen die handelen uit onvermogen, zijn goed te corrigeren als hun ouders goed samenwerken met de leerkrachten.

Kinderen die handelen uit onvermogen zijn moeilijk te corrigeren als hun ouders dat onvermogen als excuus voor vertoond wangedrag gebruiken.

Kinderen die zich willen misdragen zijn snel te corrigeren (omdat er geen onvermogen meespeelt) als ouders op dezelfde lijn zitten als de school.

Tips voor ouders:

Ook mijn kind kan doen als de zwarte, rode of gele pet.

Ook mijn kind kan pesten.

Ook mijn kind kan worden gepest.

Ik neem het probleem serieus.

Ik raak niet in paniek.

Ik straf niet fysiek als ik hoor dat mijn kind vaak doet als de zwarte pet.

Ik probeer erachter te komen wat mogelijke oorzaken kunnen zijn van het gedrag van mijn kind.

Tips voor de kinderen:

Spreek met respect over je ouders. Uiteindelijk bepalen jouw ouders wat wel en niet kan.

Spreek met respect over je school. Uiteindelijk bepalen de leerkrachten wat wel en niet kan op school. Spreek met respect over je klasgenoten. Beheers jezelf. Blijf fatsoenlijk. Daar kom je het verst mee. Je juf/ meester is hiervoor het aanspreekpunt als dit moeilijk voor je is. Spreek met respect over jezelf. Ook jij mag er zijn. Als je daaraan twijfelt, spreek dan met je ouders en/of je juf/ meester. Beheers je op social media. Gedraag je.

Op school trainen we dit:

Blijf rustig. Haal je schouders op. Maak je niet druk. Jammer dan.

Kom je naar gedrag tegen? Zeg en doe dan dit:
Wil je ermee stoppen? Ik krijg een naar gevoel van jouw gedrag. Ik vind het vervelend dat je dit (schelden, achterna roepen, slaan enz.) doet.
Wil je er niet mee stoppen? Meen je dat?

Zoek het uit. Hier heb ik geen zin in. Je haalt je

schouders op en gaat iets gezelligs doen. Je blijft rustig, je blijft eigen baas (je laat je niet bepalen door een vervelend persoon) je doet als de witte pet. Ga weg bij vervelend gedoe. Zoek een maatje, doe iets gezelligs, maak een kletspraatje met iemand anders. Op die manier kom je meestal van pesters af. Zorg ervoor dat je zelf geen benzine geeft. Ga je reageren dan wordt het alleen maar erger. Stopt het niet? Ga dan naar een leerkracht.

Op social media volg je dezelfde gedragslijn. Met dit verschil dat je hulp kunt inroepen bij www.meldknop.nl Je doet dat nadat je met je ouders hebt besproken wat er aan de hand is.

Weten jij en je maatje geen oplossing? Dan stap je naar een leerkracht toe.

Vraag of die wil helpen een ruzie op te lossen.

De leerkracht doet dat buiten de klas, want je klasgenoten willen rustig werken.

Er worden dan de volgende vragen gesteld:

Wat is er volgens jou gebeurd?

Jij en je klasgenoot waarmee je ruzie hebt, vertellen elk hun eigen verhaal. Je onderbreekt elkaar niet. Je meester of juf moet namelijk goed begrijpen wat er aan de hand is. Dus: niet door elkaar heen praten.

Hoe is dat voor jou?

Bijvoorbeeld: werd je daar boos om, verdrietig, voelde jij je beledigd, word je daar altijd mee gepest? Enz.

Hoe kan het weer goed komen? Wat zou je willen dat de ander doet? Wat zou je zelf kunnen doen?

Je bespreekt met elkaar op welke manier het weer goed zou kunnen komen. Wat je zelf kunt doen en wat je van de ander verwacht. De juf of meester vraagt: Wat is volgens jou de beste oplossing?

Afsluiting: De leerkracht bespreekt met jullie de oplossing en eventuele afspraak. Jullie geven elkaar een hand.

Nog meer tips:

1. zoek geen moeilijkheden op	7. Niet iedereen vindt jou aardig en dat hoort zo!
2. laat zwarte en rode petjes kletsen. Geef geen benzine aan dit gedrag.	8. Doe zelf niet als een zwart, rood of geel petje.
3. Pieker niet in je uppie, maar ga praten met iemand die jij vertrouwt.	9. Luister naar tips (kritiek) en doe je voordeel ermee.
4. Als je overlegt met iemand die jij vertrouwt dan ga je niet roddelen, maar dan vertel je waar je bang voor bent of last van hebt	10. Denk goed na over jezelf en over je tegenstander.
5. Zoek een oplossing die goed is voor jou, maar ook goed voor je (vervelende) klasgenoot.	11. Zoek een maatje die jou kan helpen.
6. Zeur niet steeds hoe erg je het hebt, maar doe er wat aan.	12. Vraag hulp bij je juf of meester als die nergens vanaf weten.
	13. Vertrouw erop dat je juf of meester kunnen en willen helpen.

Kanjer
training

de Klokkebei

OPENBARE BASISCHOOL

MARKANT
LEERSAAM
GEWOON GOED ONDERWIJS

De school heeft als uitgangspunt dat kinderen zich niet willen misdragen. Maar het kan misgaan. Dat is niet erg. Het zijn leermomenten. “Hoe ga je het de volgende keer doen? Hoe herstel je de emotionele en/of materiële schade? Kunnen we op deze manier weer verder met elkaar?”

Melden van pesten:

Ouders, leerlingen en betrokkenen kunnen zich altijd richten tot de (eigen) leerkracht, intern begeleider of directie. Ook de vertrouwenspersonen, Addie en Charlotte, kunnen hierbij helpen.

Ondertekening door directie:

datum: 01-09-2023

Naam: Jos Ermens

Ondertekening door medezeggenschapsraad:

datum: 01-09-2023

Naam: Mark de Bakker, voorzitter